

An information sheet for teachers, parents and students on AIDS and HIV; with text interspersed with black and white illustrations including a mother breastfeeding, a gay couple, two women playing netball, a girl playing the recorder, two men fighting, cooking utensils and two cats. Colour lithograph by K. Marge, 1989.

Publication/Creation

Tallinn : Vabariiklik Sanitaarhariduse Maja, 1989.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/jucg7ybu>

License and attribution

You have permission to make copies of this work under a Creative Commons, Attribution, Non-commercial license.

Non-commercial use includes private study, academic research, teaching, and other activities that are not primarily intended for, or directed towards, commercial advantage or private monetary compensation. See the Legal Code for further information.

Image source should be attributed as specified in the full catalogue record. If no source is given the image should be attributed to Wellcome Collection.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

1 AIDS - MISSEE ON?

– praegu teatakse piisavalt palju nakatamisvõimalustest, et ennast nakatamise eest kaitsta.

II MIDA PEAB
TEADMA
NAKATUMISEST?

HIV-d leidub kõigepealt
eres ja mehe seemnevedelikus
(ka naise tupeõõnses). Vä-
hestes hulkaes võib viirust
leiduda ka teistes kehavedelikes
näiteks süljes, pisarates, hi-
gis. Kuid nendes eristates on
viirusi niivõrd vähe, et nakatu-
mine nende kaudu on praktilis-
elt välistatud.

Kas võib nakatuda vereülekannde kaudu?

See nakkuse edasikandumise viis on põhimõtteliselt olemas, kuid praeguseks praktiliselt välistatud, kuna doonorite vere kontrolli HIV suhtes on põhjalik. HIV-ga nakatatud verd üle ei kanta, vaid see hävitatakse.

Ei. Nakatumist ei toimu kõh-
misel, söögiristade ühaskasuta-
misel, riefutesemetel, käifimisel
ega õrnusavalduste (embami-
ne, põgus suudlus jne.) kaudu.
Nakatumisohu pole ka uj-
misel, haigete külastamisel,
taunaskäimisel ega fuuleli ka-
sutamisel.

III KUIDAS SAAB END KAITSTA NAKATUMISE EEST?

IV KUIDAS SAAB
KINDLAKS TEHA
HIV-GA NAKATU-
MIST?

Nende antikehade olemasolu ei tähenda veel, et on arenenud (või on arenemas) haigus. See näitab vaid, et on toimunud HIV-nälgatamise

Isediagnoosimine pole võimalik. Haigust saab diagnoosida ainult arst. Sellised haigustumused nagu limaskestade suurenenud, põletik, kõhuvalud jne, esinevad nii AIDS-i kui ka paljude teiste haiguste puhul. Nende põhjus vajab hoolikat uurimist.

V KAS ON NAKATUMISVÕIMALUSI
KA IGAPÄEVASES
KODULIISUS?

Nendest äkutes ei tulene aga kooli argimajoods mingit nakkusohu, kuna HIV ei kandu õpilastevaheliste kontaktide kaudu edasi.

Nakatamise vältimise reeglid (vt. III) on koolis täpselt samasugused kui testis valdkondades. Ehkki kontaktid kaasõpilastega võivad tekkida paljudes situatsioonides, HIV-ga nakatumist nende puhul ei toimu.

Sportimisel puudufuste kaudu HIV edasi ei kandu.
Viiruse ülekandumine vee kaudu ei toimu ka ujumis-
basseinides.

Õppimisel võivad tekkida vigastused seedmets, töönis-
tade ja klaasnõudega. Need
aga ei põhjusta infitseerumist,
isegi siis mitte, kui neid eelne-
valt puudutas infitseeritu.

Kui taolised seedmed on
aga verrega määrdunud, tuleb
nad eelnevalt tavaliste majahü-
pimise kasutavate puhastus-
vahenditega puhastada ja
ühikordset kasutatava paber-
lattu kuivatada.

Õpilastevaheliste kakluste puhul ei toimu viiruse ülekannet. Süües leitav viiruse hulk on nii väheine, et isegi hammustamise korral ei oma see HIV-ga nakatumise aspektist mingit tähtsust.

Toitude üheskoos valmista-
mine ning ühissöömine ei ole
HIV leviku põhjuseks. Sama
kehtib ka toidu- ja lauanõude
ühiskasutamise kohta.

Senised tähelepanekud on selgitanud, et HIV-ga nakatumise oht koolis on erakordselt vähenenud. Kooli informeerimine nakatumisest ei ole hädavajalik, kuna kool ei saa sellest mingeid omapoolseid järeldusi teha.

VI MIDA VÕIB KOOL
OMALT POOLT
AIDS-I PROBLEE-
MI SUHTES TEHA?

Õnne pedagoogiliste ülesannete raames võib kooli vahendatuna teha osale viisil teadmisi nakatamise teed haiguste kulu ja diagnoosimisvõimaluste kohta. Esmapoole on tähtis valida, et asi oleks õpilaste informeerimine, kuidas igasugune ja tühine kontakt nakatamise eest kaitsta.

Kool peab kujundama teisele inimesele kaastundlikkust võimad. See on valikul eriti suure inimeste suhte, kes ei kannata, vaid suhtes haiguse all, vaid ka imbusse sõbravahele hõlgu.

Kui koolis saab teatavaks mõne õpilase haigestumine AIDS-i või nakatamine HIV-sse, tuleb rääkida kooli õpilastele, et vältida selle õpilase sõrjumi isolaatsiooni-sundide.